

A la bona memòria de

Joaquim Arenas i Sampera

(Mataró, 27 gener 1938 – 20 desembre 2025)

Pedagog i escriptor

Cap del Servei d'Ensenyament del Català
del Departament d'Ensenyament de la Generalitat

Dissabte dia 10 de gener de 2026, a 2/4 d'11 del matí

Funeral a la basílica de Santa Maria del Mar

Ofrena floral al Peveter del Fossar de les Moreres

Acte de reconeixement i homenatge

El 2003 va rebre la Creu de Sant Jordi "per la seva sostinguda tasca com a impulsor de la llengua a l'escola i la catalanització del sistema educatiu català des del món cultural i cívic."

A la sala d'actes de l'Ateneu de la Fundació Iluro de Mataró el dilluns dia 10 de juny de 2024 es va homenatjar la figura de **Joaquim Arenas**, impulsor de la immersió lingüística.

Joaquim Arenas obrint pas

Va ser coordinador general i director de l'equip pedagògic de la Delegació d'Ensenyament Català (DEC) d'Òmnium Cultural, els anys setanta.

Incorporat com a tècnic al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, (1978)

Va ser nomenat cap del Servei d'Ensenyament del Català (SEDEC) el 1983 fins a la seva jubilació el 2003.

Ha viscut, a primera fila, l'expansió i la progressiva entrada de les classes de català i en català a l'escola, des de la DEC d'Òmnium Cultural.

Sou considerat el pare del model d'escola catalana...

"Quan coordinava la Delegació d'Ensenyament del català d'Òmnium Cultural als anys setanta i en dirigia l'equip pedagògic, ens vam adonar que calia un model català d'ensenyament que fos per a tots els infants. Un model pensat i elaborat que fugís d'altres iniciatives que utilitzaven les dues llengües a la mateixa classe. Tot l'equip va considerar que l'escola d'un país s'ha de fer en la llengua del país i d'aquí sorgí el concepte "escola catalana en llengua i continguts", que propiciava el canvi de llengua a l'ensenyament formal de Catalunya.

Després vaig tenir la sort de poder incidir com a funcionari en l'aplicació i l'extensió d'aquest model en el **Servei d'Ensenyament del Català** de la Generalitat de Catalunya, on vaig poder interactuar amb molts mestres i professors implicats en aquest gran projecte."

Quin conte ens contes? Recull de contes enregistrats en casset, oferts a les escoles i que eren emesos en un programa de Ràdio amb la participació dels infants.

I un dossier amb cada conte, per poder fer-ne la representació escènica, i amb una ampli seguit de propostes didàctiques enriquidores per poder aprendre la llengua. **Plans Intensius de Normalització Lingüística. Servei d'Ensenyament del Català.** Departament d'Ensenyament.

Cançons populars i tradicionals per al Cicle infantil i un altre per al cicle mitjà d'EGB. Enregistrades en cinta de casset. **Eines de Treball per a l'Ensenyament del Català. Servei d'Ensenyament del Català** Departament d'Ensenyament.

Va veure oficial aquest ensenyament a través de la política educativa de la Generalitat.

Des del SEDEC, ha estat propulsor del model d'Escola Catalana en Llengua i Continguts i del Programa d'Immersió Lingüística i ha tutelat el canvi de llengua vehicular a l'educació catalana.

Ha promogut, dirigit i ell mateix és autor de nombroses obres sobre llengua i escola.

El 2012 el Premi Salvador Cabrer que concedeix el **Consorci de la Normalització Lingüística L'Heura**, fou atorgat al Casal del Mestre de Santa Coloma de Gramenet, es reivindicà la immersió lingüística i s'homenatjà el pedagog **Joaquim Arenas**, propulsor del model educatiu català i el seu impuls a Santa Coloma des del 1970.

Proposta a la Delegació d'Ensenyament del Català Joaquim Arenas, proposta a la DEC: "Vull remarcar, primer de tot, la capacitat de recepció que Joan Triadú va tenir del nostre pla de treball per a Santa Coloma. Tant és així que la professora Lluïsa Coromines i jo mateix gairebé no gosàvem ni presentar-lo, perquè sabíem que suposava un capgirament de la situació de l'ensenyament del català. Temors que es van esvaïr en veure el gran acolliment i suport donat per Triadú. La nostra proposta d'organitzar les classes de català per a tots els nens i nenes, i de fer-les dins el marc escolar, amb un o més professors estables a cada escola, amb un nombre d'hores fixes setmanals, era un somni i un decidit pas endavant que havia de ser aprovat per la Junta d'Òmnium Cultural abans d'aplicar-lo a Santa Coloma i, sobretot, d'estendre'l per tot Catalunya. Això comportava la despesa més important feta mai per aquesta associació privada i una acció sense precedents a Europa.

El 2002. *Any Verdaguer*. El poeta nacional de Catalunya.
Verdaguer a l'escola. Quin deversall de material per a les escoles i instituts! Poesies, cançons, prosa, tot en fragments adaptats per a totes les edats, i amb propostes didàctiques, per l'enriquiment de la llengua, i làmines per a fer exposicions.
Servei d'Ensenyament del Català. I un vídeo **Verdaguer, natura poètica**, per a les escoles i instituts i un vídeo al Departament d'Ensenyament.

Reconeixements

La seva vinculació a la de normalització lingüística dels Països Catalans ha estat reconeguda amb el guardó Pentecosta 1991 del País Valencià.

Amb la medalla de l'Académie de Montpellier, 2004

I el premi 6 de Novembre de Normalització Lingüística, de la Franja de ponent Franja de Ponent 2005.

Era president d'**Amics de la Ciutat de Barcelona**

Fundà Enllaç - Germanor amb l'Alguer.

Va ser fundador del Centre d'Estudis Colombins, 1990, on s'estudia la possible catalanitat de Cristòfor Colom.

Medalla d'Honor del Parlament de Catalunya, en la categoria d'or, als pedagogs Joaquim Arenas i Margarida Muset. 8 de setembre de 2022.

Guardó honorífic Premi Especial del Jurat dels Premis Martí Gasull i Roig, que atorga Plataforma per la Llengua, "per ser un dels artífexs de la immersió lingüística."

A Joaquim Arenas i Sampera

*Viure, humanament parlant, és, abans que res,
una capacitat per abastar les zones més distants
i diverses de la consciència. Josep Palau i Fabre*

Gràcies, **Joaquim**, mestre, que amb les teves reflexions
ens has fet augmentar aquesta capacitat.

Joaquim, Vuitanta-cinc anys plens de vida
activa i de donació. Per molts anys!

Assessors del SEDEC. Premià de Mar, 27 de gener del 2023